

yüklenici ihale sözleşme kapsamındaki işleri yapıp teslim ettiğini davalının talebi ile sözleşme dışı işler de yaptığını iddia ederek fazla imalâtlar sebebiyle davalıdan *TL alacağını tahsilini talepli dava kararı

15. Hukuk Dairesi

2018/2883 E. , 2018/3600 K.

.

“İçtihat Metni”

Mahkemesi :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün temyizen tetkiki davalı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış eksiklik nedeniyle mahalline iade edilen dosya ikmâl edilerek gelmiş olmakla dosyadaki kağıtlar okundu gereği konuşulup düşünüldü:

– K A R A R –

Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanan alacak talebine ilişkin olup, mahkemece davanın kısmen kabulüne dair verilen karar, davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle karar başlığında dava tarihinin 03.10.2012 yerine 18.09.2015 olarak yanlış yazılmış olması maddi hataya dayalı olup, mahallinde her zaman düzeltilmesinin mümkün olmasına göre davalı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiş, reddi gerekmiştir.

2-Taraflar arasında "... .. İmam Hatip Lisesi Depreme Karşı Güçlendirme Yapım İşi"ne ilişkin 07.07.2010 tarihli sözleşme imzalanmıştır. Davacı yüklenici, davalı ise iş sahibidir. Davacı yüklenici, sözleşme kapsamındaki işleri yapıp teslim ettiğini, davalının talebi ile sözleşme dışı işler de yaptığını iddia ederek fazla imalâtlar sebebiyle davalıdan 403.266,09 TL alacağını tahsilini talep etmiştir.

Yanlar arasında, sözleşme tarihinde yürürlükte bulunan ve zaman bakımından uygulanması gereken mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 355 ve devamı maddelerinde düzenlenen "eser" sözleşmesi ilişkisi bulunduğu anlaşılmaktadır. Eser sözleşmelerinde iş bedeli götürü kararlaştırılmış ise yüklenici yapılacak şeyi teklif ettiğini fiyattan yapmak zorundadır (BK m. 365). Sözleşmeye bağlılık ilkesi uyarınca da götürü bedelli sözleşmelerde, iş tahmin edilenden fazla emek ve masrafı gerektirse dahi yüklenici bu işi sözleşme bedeliyle yapma yükümlülüğü altındadır. Uyuşmazlığa konu olan sözleşme de götürü bedelli olup ve işin KDV hariç 649.750,00 TL'ye yapılması kararlaştırılmıştır. Davacı sözleşme dışı iş yaptığını ileri sürdüğünden taraflar arasında düzenlenen sözleşme hükümleri çerçevesinde

değerlendirme yapılmalıdır. Sözleşme anahtar teslimi götürü bedel esasıyla imzalanmıştır. Sözleşmenin 8.2.1. maddesinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi sözleşme eki olarak kabul edilmiştir. Gerek sözleşmenin 28. maddesinde, gerekse sözleşmenin eki sayılan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde sözleşme kapsamında yatırılacak ilave işlerin nasıl hesaplanması gerektiği düzenlenmiş olduğundan hesaplamaların buna göre yapılması zorunludur. Sözleşme eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21 ve 22. maddelerinde ise anahtar

teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin %10'una kadar olan işlerin süre hariç sözleşme ve ihale dökümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilmesi öngörülmüştür. Bu hükümlere göre sözleşme dışı iş yapılması halinde öncelikle bu işlerin ne miktar iş artışına yol açtığı belirlenmesi ve %110 kapsamında kalan işlerin bedelinin sözleşme fiyatlarıyla (artış oranı götürü bedele oranlanarak) %110'u aşan işlerin bedelinin de sözleşme tarihinde yürürlükte bulunan 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 410 ve devamı maddeleri uyarınca işin yapıldığı tarihteki serbest piyasa rayiçleriyle hesaplanması gerekir. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ndeki bu düzenlemeler 6100 sayılı HMK'nın 193. maddesi (1086 sayılı HUMK m. 287) uyarınca delil sözleşmesi niteliğinde olup, mahkemece re'sen gözetilmelidir.

Mahkemece yargılama sırasında iki kez bilirkişi incelemesi yaptırılmış, 23.05.2013 tarihli ilk bilirkişi kurulu raporunda davacının 37.703,25 TL fazla iş bedeline hak kazandığı, aynı kurulun 25.11.2013 tarihli ek raporunda ise davacının iş artışı kapsamında bir bedel isteyemeyeceği belirtilmiş, 23.06.2014 tarihli 2. bilirkişi kurulu raporunda ise yükleniciye götürü bedel dışında idare tarafından 200.571,75 TL ödemesi gerektiği, aynı kurulca düzenlenen 30.11.2014 ve 16.02.2015 tarihli ek raporlarda ise davacının 347.154,34 TL fazla iş bedeli isteyebileceği belirtilmiştir. Görüldüğü gibi mahkemece alınan ilk bilirkişi kurulu raporu ile ikinci bilirkişi kurulu raporunda birbirinden farklı sonuçlara ulaşıldığı gibi, 2. bilirkişi kurulu asıl ve ek raporunda da yüklenicinin alacağı ile ilgili farklı miktarlara yer verilmiştir. Mahkemece hükme esas alınan son bilirkişi kurulunun asıl ve ek raporu az yukarıda belirtilen ilke ve esaslara da uygun olarak düzenlenmemiştir. Davacı vekili dava dilekçesine (Ek-2) olarak eklediği "Artan imalât hesap cetveli" başlıklı 3 adet tablo ile "Eksik imalât hesap cetveli" başlıklı 1 adet tabloda davaya dayanak olan artan ve eksilen iş kalemlerini cins, miktar, birim fiyat ve tutar olarak ayrı ayrı göstermiştir. Davacı vekili, dava dilekçesinde artan imalâtlara ilişkin tablolardaki bedellerin

toplamı 553.060,96 TL'den 149.794,87 TL'yi ödeme olarak kabul edilip düşmüşse de, bu miktarın dilekçe ekindeki icmal tablosuna göre yapılmayan iş nedeniyle minha edilmesi gereken bedel olduğu anlaşılmakta olup, davacının minha edilmesi gereken 149.794,87 TL'lik miktarla ilgili bu beyanı kendisini bağlar. Hükme esas alınan 30.11.2014 ve 16.02.2015 tarihli ek bilirkişi raporlarında, dava dilekçesi ekinde (Ek-2) olarak sunulan tablolarda yer alan sözleşme dışı iş ve imalât kalemlerinin cins, miktar ve bedeli dikkate alınmaksızın talep aşımı oluşturacak şekilde hesaplama yapılmıştır. Oysa, taleple bağıllık ilkesinin düzenlendiği HMK'nın 26. maddesine göre hakim tarafların talep sonuçlarıyla bağılıdır; ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremez. Taleple bağıllık alacak kalemlerinin miktar ve konusu yanında bu kalemlerin fer'ileri itibariyle de geçerlidir. Diğer yandan davacı vekili "23.06.2014 tarihli bilirkişi raporuna karşı beyan dilekçesi"nde "305.202,29 TL üzerinden davanın kabulüne karar verilmesini" talep etmiş olup taleple bağıllık ilkesi kapsamında bu beyanın da dikkate alınması gerekir.

0 halde, mahkemece yapılacak iş, 6100 sayılı HMK'nın 281/3 maddesi uyarınca yeniden oluşturulacak konusunda uzman teknik bilirkişi kurulu marifetiyle mahallinde keşif yapılmak suretiyle az yukarıda değinilen sözleşme ve eki şartname hükümleri gözetilerek, dava dilekçesi ekinde (Ek-2) olarak sunulan tablolarda yer alan imalât cins, miktar ve bedelleri yönünden davacı talebi aşılmaksızın fazla yapılan iş ve imalât bedelinin mahkemenin ve Yargıtay'ın denetimine elverişli, açıklayıcı rapor alınarak saptanmasından, davacının 149.794,87 TL'yi yapılmayan iş nedeniyle minha edilmesi gereken miktar olarak kabul ettiği ve yine 305.202,29 TL üzerinden davanın kabulünün istediği yönündeki beyanı da dikkate alınarak talep aşımına yol açmayacak şekilde davanın sonuçlandırılmasından ibarettir.

Kararın belirtilen sebeplerle bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda 1. bentte açıklanan nedenlerle davalının diğer temyiz itirazlarının reddine, 2. bent uyarınca kabulü ile hükmün temyiz eden davalı yararına BOZULMASINA, ödediği temyiz

peşin harcının istek halinde temyiz eden davalıya geri verilmesine, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 04.10.2018 gününde oybirliğiyle karar verildi.